

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

***«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»***

29-30 вересня 2022 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE ECONOMY:
TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
29-30 вересня 2022 року**

**Україна, Мукачево
2022**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

C91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 24 жовтня 2022 р.)*

C91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 29-30 вересня 2022 р.) / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 97 с.

Відповідальний за випуск: Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В.– д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2022

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

2. Культурна спадщина України. Міністерство культури України. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/kulturna_spadshchyna._orenda._pptx.pdf
3. Моїсєєва Н. І. Методичні підходи щодо оцінки ресурсного потенціалу регіональної сфери туризму. *Економіка та держава*. 2019. № 3. С. 34-38. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.3.34
4. Підготовлено аналіз площ ПЗФ в Україні в розрізі адміністративно-територіальних одиниць за 2020 рік : Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/news/37155.html>
5. Поливач К. А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України / Наук. ред. Руденко Л. Г. К.: Інститут географії НАН України, 2012. 208 с.
6. Природно-заповідний фонд. URL: <https://wownature.in.ua/oberihaymo/pryrodno-zapovidnyy-fond/>
7. Про охорону культурної спадщини. Закон України № 1805-III від 8.06.2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
8. Про природно-заповідний фонд України. Закон України № 2456-XII від 16.06.1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
9. List of World Heritage Sites in Ukraine. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_World_Heritage_Sites_in_Ukraine

УДК 330.3:338.48-53(477)(043.2)

ДЖОСІЯ МОЛНАР-БАБІЛЯ, ЛАРИСА УДВОРГЕЛІ
Мукачівський державний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕЗВИЧАЙНИХ ВИДІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Світова індустрія туризму постійно прогресує разом з попитом клієнтів.

Метою даної роботи є дослідити нові види туризму, які впроваджуються у регіоні. Щоб задовольнити їх потреби фахівці туристичної галузі розробляють та впроваджують нові види туризму [1]. Так з'являється джайлотуризм, кінотуризм, індустріальний туризм, духовний туризм та карнавалінг. Незвичайні види туризму – це сучасні тури що виходять далеко за рамки загальноприйнятих маршрутів та уявлень про подорожі.

Джайлоо-туризм – один із видів незвичайного активного туризму, який пропонує проживання в умовах примітивного або навіть первісного побуту, під час якого ви можете спробувати зрозуміти, як жили первісні люди їх культуру, звичаї та поведінку. Назва походить від киргизького слова «жайлоо», що значить альпійський луг, гірське пасовище. З огляду на джайлоо туризм можна з впевненістю сказати що в Україні це могли б бути Українські Карпати та райони Закарпатської та Івано-Франківської областей. Саме у них знаходяться нащадки найстародавнього племені літописних уличів- гуцули, у яких дуже цікава та оригінальна культура якою б вони могли поділитися з нашими туристами [2].

Кінотуризм – досить цікавий вид туризму що розвивається відносно недавно, його сутність полягає у тому, що туристи обирають власне місце

подорожі за допомогою переглянутого фільму під час якого їх зацікавило місце зйомки. Найкращий приклад кіно туризму є трилогія «Володар кілець», знята в Новій Зеландії. Дослідження показали, що принаймні 72% сучасних та потенційних міжнародних туристів, які відвідують Нову Зеландію, бачили принаймні один із трилогічних фільмів. Хоча це не є конкретним доказом того, що вибір місця призначення був результатом перегляду фільмів, проте, це безумовно, був мотивуючий компонент.

В Україні кіноіндустрія є дуже особливою, їй притаманна багатогранна режисерська фантазія, вільний перехід від реального до уявного, стирання меж між дійсністю і вигадкою, композиційне багатство форм, асоціацій, алегорій тощо. До прикладу фільми О. Довженка назавжди залишилися натхненням для режисерів українського поетичного кіно на пошук нових художніх смислів та прояв етнічної самобутньої культури в кіномистецтві. Фільм «Тіні забутих предків» знімали у справжніх гуцульських хатах та околицях села Криворівні Верховинського району Івано-Франківської області. Неподалік в сусідній Бистриці було відзнято фрагмент пошуку утоплениці Марічки. Шанувальники цього фільму також відвідують музей Івана Франка, в якому зберігаються предмети домашнього вжитку, що використовувались під час зйомок. Особливу увагу можна також звернути на індустриальний туризм. Адже це відвідування закинутих об'єктів, таких як недобудовані промислові споруди, різні підприємства, військові об'єкти, міста привиди та райони, форти. Цей вид туризму є підвищеної небезпеки, саме тому попит на нього є тільки у справжніх екстремалях. Головною метою відвідання є отримання адреналіну, дослідження незвичного та психічне задоволення. Занедбанні монастирі та храми в вечірній час створюють моторошну атмосферу, а дослідження підземних споруд дає можливість на визначений період часу побути на самоті із власними думками [3].

Індустриальний туризм може використовуватись як і у навчальних цілях так і у наукових. Навчальна – в першу чергу стосується студентів політехнічних ВУЗів, що отримані під час навчання ландшафтно техногенні образи та уявлення конкретизують на практиці; науковий - розрахований на фахівців, що займаються вивченням та покращення процесу виробництва.

Кіно туризм занепав через аварійний стан значної кількості об'єктів та відсутність поширеної інформації. На даний момент, нажаль, використовуються тільки хроніки взамін реальним свіжим фактам, а відзнятого матеріалу недостатньо щоб мати уявлення про об'єкти в реальному часі.

Список використаних джерел

1. Мозолев О.М., Гуцал Л.А., Блазунь А.В. (2020). *Проблеми розвитку пішохідного туризму в Україні*. Матеріали VIII-ї Міжнародної науково- 67 практичної конференції «Modern problems in science», (09-12 листопада 2020 р.) Прага. 2020. С. 716-719. Сторінка доступу: <http://212.111.198.18:88/jspui/handle/123456789/426>

2. Історія розвитку джайлоо-туризм. *Східноєвропейський історичний вісник*. Вип. 2. С. 103-106.

3. Мозолев О.М. (2020). Організація молодіжного спортивно-оздоровчого туризму: Навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во ХГПА: 155 с. Сторінка доступу: <http://212.111.198.18:88/jspui/handle/123456789/470>

УДК 338.48-44(1-22)(043.2)

СТАНІСЛАВА ПАСЕКА, НАЗАРЕНКО О. С.
Черкаський національний університет
ім. Богдана Хмельницького

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сільський зелений туризм – це вид туристичної діяльності, який можна розглядати не лише як туризм, а ще і в економічному, соціальному, культурному та безпековому контексті, адже він надає шанс відродити економіку українського села, зберегти його культуру та призупинити депопуляційні процеси. Сфера сільського зеленого туризму є однією з перспективних в умовах активного розвитку світової туристичної індустрії. Ризики пандемії Covid-2019 внесли суттєві корективи у прибутковість галузі, однак для сільського зеленого туризму вони навпаки розкривають нові можливості, адже усамітнення, уникнення місць масового скупчення людей, що можливе у сільських територіях, залишається головним способом реалізації потреб рекреації і туризму в ризикових умовах.

Сьогодні у світі сільський зелений туризм переживає період активного розвитку. Завдяки державній підтримці в рамках досягнення цілей збереження і розвитку сільських територій, це приваблива сфера підприємницької діяльності, яка впливає на інтенсифікацію місцевої економіки та допомагає зберігати природне середовище, місцеві культуру й традиції. Темпи зростання популярності сільського зеленого туризму оцінюються від 10 % до 30 % на рік, а його частка в доходах від міжнародного туризму сягає 10-15 % [3, 214].

Комплексний розвиток сільськогосподарських туристських послуг можна розглядати як інструмент покращення базових економічних показників домогосподарств. У свою чергу, вони допомагають подолати негативне ставлення молоді до сільськогосподарського бізнесу, сприяти відновленню агропромисловості в країні, також слугують інструментом досягнення сталого розвитку сільських громад.

Сільський зелений туризм має значний потенціал розвитку для України. Світові показники економічного форуму свідчать про те що, Україна використовує меншу третину від свого наявного туристичного та рекреаційного потенціалу. Експертні оцінки показали, що при повноцінному розкритті українського туристичного потенціалу надходження до бюджетів усіх рівнів можуть становити до 10 млрд. дол. США на рік, скільки отримують країни, співвимірні з Україною за туристично-рекреаційним потенціалом і в цьому значну роль може відігравати сфера сільського зеленого туризму [4].

Окрім того, туристична діяльність для сільських територій має значний потенціал, оскільки Україна є європейською державою з найвищою часткою сільського населення (31,1 %). На жаль, сільські території нині перебувають в

БЕЗРУЧЕНКОВ ЮРІЙ Стратегії управління в готельно-ресторанному бізнесі	43
БОДНАРУК НАДІЯ, МАЛІНОВСЬКА ОЛЬГА Роль місцевого самоврядування у розвитку сфери туризму воєнного часу	45
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, БОЦКО МАРИНА Управління туроперейтинговою діяльністю в галузі туризму	47
ГОНЧАР СВІТЛАНА, БОЙКІВСЬКА СОФІЯ Мотивація персоналу підприємств туристичної галузі	49
КРИВОБЕРЕЦЬ МАРИНА Діджитал-маркетинг як основа сучасної політики комунікації суб'єктів туристичної індустрії	51
МИКУЛАНИНЕЦЬ СВІТЛАНА Особливості реалізації функцій менеджменту в діяльності організацій туристичної індустрії	52
МИКУЛАНИНЕЦЬ СВІТЛАНА, МИКУЛАНИНЕЦЬ ВАСИЛЬ Логістичний менеджмент як елемент ефективного управління в сфері туризму	54
ПУГАЧЕВСЬКА КАТЕРИНА, ДАНИЛКО МИКОЛА Функціонування підприємства в умовах нестабільності бізнес-середовища	56
ХАУСТОВА КСЕНІЯ, ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, КІЦУЛА СТАНІСЛАВ Роль бізнес-планування в діяльності підприємств сфери туризму та гостинності	58
ЧУЧКА ІВАН, ГАВРИЛЕЦЬ ОЛЕСЯ Транскордонний туристичний маркетинг Карпатського Єврорегіону	60
СЕКЦІЯ 4. СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ: ПРІОРИТЕТИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	62
ГОЛОВКО ОЛЬГА, ФУЯРОШ ВАЛЕНТИН Підприємства гостинності як продуценти характерних туристичних послуг	62
ЛИЗАНЕЦЬ АНЖЕЛА, УЛМАН ДМИТРО Клієнтоорієнтований підхід до управління бізнесом у сфері торгівлі	63
ЛІПІНСЬКА КАТЕРИНА Особливості використання безконтактного меню у ресторанах	65
КУЦИК ВАЛЕНТИНА, МАЙБОРОДА ВЛАДИСЛАВ Аналіз потенціалу підприємств сфери послуг	67
ШАШОВЕЦЬ ЙОЛАНА Особливості господарських ризиків у сфері обслуговування та напрямки їх подолання	69
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	72
ВЛАЩЕНКО НАТАЛІЯ, БУЙ НГУЄН ТІЄН До питання розвитку інфраструктури індустрії туризму	72
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, ІЛЬТЬО ТЕТЯНА, ІВАШКО МИХАЙЛО Розвиток ділового туризму на Закарпатті	73
ДЖУМУРАТ ВОЛОДИМИР, ПАСЕКА СТАНІСЛАВА Розвиток туристичного потенціалу України	76
МОЛНАР-БАБЛЯ ДЖОСІЯ, УДВОРГЕЛІ ЛАРИСА Перспективи розвитку незвичайних видів туристичної діяльності в Україні	79
ПАСЕКА СТАНІСЛАВА, НАЗАРЕНКО О. С. Сільський зелений туризм	81

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>